

Керівні принципи

для спостерігачів арбітражу Всеукраїнських змагань з футболу 2017-19.

Форма звіту спостерігача арбітражу

Спостерігачі арбітражу повинні керуватись цією інструкцією і застосовувати критерії оцінки, рекомендовані Комітетом арбітрів ФФУ.

Мета спостереження арбітражу матчів:

- а) надання КА ФФУ звітів з оцінками щодо дій бригади арбітрів
- б) забезпечення застосування єдиного та послідовного тлумачення Правил гри
- в) надання усної і письмової інформації щодо оцінки дій арбітрів, а за необхідності їх асистентів, додаткових асистентів і четвертих арбітрів
- г) виявлення талановитих молодих арбітрів
- д) надання порад арбітрам для поліпшення їх кваліфікації (навчання арбітрів)

Мета звіту спостерігача арбітражу:

- а) досягнення єдиного підходу до виставлення оцінок арбітрам матчу
- б) виставлення арбітрам, асистентам арбітра і додатковим асистентам арбітра оцінок у встановлених розмірах, які відображають ефективність і характер їх діяльності
- с) використання електронної форми звітності і надання її протягом 36 годин після закінчення матчу
- г) надання конкретних і точних прикладів та викладення їх у звіті з відповідними коментарями

Оцінка арбітражу матчу

1. Загальні напрямки при спостереженні арбітражу:

Аналіз при спостереженні під час матчу:

- визначення будь-яких активних або профілактичних ключових моментів/рішень, які впливають на характер матчу
- оцінка реагування на зміни в динаміці або характері матчу і застосування відповідних рішень
- урахування наслідків складних ситуацій/рішень, послідовність і мужність при прийнятті наступних рішень

2.Оціночна шкала для арбітрів і асистентів арбітра

9,0 - 10 Відмінно

8,5 - 8,9 Дуже добре. Правильно прийнято важливе/і рішення

8,4 Добре. Очікуваний рівень арбітражу

8,3 Добре, але з однією сферою/областю для поліпшення

8,0 - 8,2 Виконання з важливими сферами для вдосконалення, включаючи помилки дисциплінарних санкцій

7,9 ## Одна явна важлива помилка, в іншому випадку 8.3 або вище

7,8 ## Одна явна важлива помилка, в іншому випадку 8,0 - 8,2

7,5 - 7,7 Нижче очікувань/слабкий контроль матчу/слабкий дисциплінарний контроль

7,0 - 7,4 Розчарування з однією явною помилкою арбітра або виконанням з двома або більше явними помилками арбітра

6,0 - 6,9 Неприпустимо

виставити в другому полі оцінку, що була би виставлена без явної помилки арбітражу

Кожний критерій у звіті повинен оцінюватися базуючись на подіях, які сталися під час матчу і які повинні бути узагальнені, але чітко описані.

Зверніть увагу, що діапазон оцінок, який відповідає *очікуванням*, від 8,3 до 8,4, що є добре. Арбітри з такими показниками виконанням обов'язків і потенціалом для покращення повинні очікувати оцінки в межах цього діапазону.

Більш чітке пояснення:

- 9,0 – 10: за відмінні показники у складному матчі
- 8,5 - 8,9: за дуже добрі показники в дуже складному/складному матчі
- 8,4: за добрі показники в нормальному матчі, з повідомленням, що цей арбітр повинен продовжувати цей рівень арбітражу в наступному матчі
- 8,3: за добрі показники, але з однією областю для вдосконалення. Це може, наприклад, бути відсутня або дана неправильна жовта картка.
- 8,0 - 8,2: за показники, що потребують поліпшення важливих областей, які можуть також включати непослідовне дисциплінарне управління.
- 7,9: коли арбітр мав добрі або кращі показники від 8.3 +, але з явною помилкою при прийнятті важливого рішення (наприклад червона картка, 11-метровий і т.п.) оцінка повинна бути 7,9 максимум
- 7,8: коли арбітр мав показники 8.2, 8.1, 8.2, але з явною помилкою при прийнятті важливого рішення (наприклад червона картка, 11-метровий і т.п.) оцінка повинна бути 7,8 максимум
- 7,5 – 7,7: арбітр не мав явної помилки, але був відсутній загальний контроль за матчем і є значні недоліки для покращення.
- 7,0 – 7,4: було більше однієї явною помилки (наприклад червона картка, 11-метровий і т.п.) і можливо є інші значні недоліки для покращення
- 6,0 - 6,9: неприйнятні показники з явними помилками, головна дисциплінарна невідповідність та / або відсутній контроль матчу.

При оцінці нижче 7,0 в будь-якому матчу, до КА ФФУ повинна бути направлена електронна пошта з детальними поясненнями.

Від оцінки буде вираховуватися 0,1 якщо арбітр не виніс гравцю явну жовту карточку, або помилково попередив гравця.

При наявності ситуацій, які оцінювалися помилково, спостерігач повинен спочатку вказати про них арбітрам під час післяматчевого обговорення, а потім включити їх до письмового звіту, з чітким описом і вказаними хвилинами.

Спостерігачі не можуть після таких подій підвищувати оцінку арбітру, який в подальшому приймає правильні, позитивні рішення.

У випадку оцінки нижче 7,7, спостерігач повинен вказати **напрямки для покращення**, довести їх до арбітра, асистента арбітра або додаткового асистента арбітра і занести їх до звіту.

Щоб отримати оцінку вище, ніж 8,4, арбітр, повинен правильно приймати **критичні і важливі рішення** (це також можуть бути профілактичні дії, які вносять позитивний вклад за контролем над матчем).

Оцінка вище, ніж 8,4 можлива навіть тоді, коли складність матчу - "нормальний". Якщо складність матчу "нормальний" завдяки чітким виконанням обов'язків арбітром або правильно прийнятих значних і важливих рішень, тоді арбітр повинен бути «преміюваним». У таких випадках оцінка 8,5 була б більш прийнятною.

Якщо оцінка вище, чим 8,4, **спостерігач повинен описати епізоди** (з посиланням на хвилини), які відображають дії арбітра вище нормального діапазону оцінок.

Слід відзначити, що діапазон від 7,5 до 7,7 визначається як "нижче рівня очікувань". КА ФФУ очікує від арбітрів рівень дій арбітражу матчів вище цього, тому базовий показник від 8,3 до 8,4.

Інструкція:

Явне помилкове рішення, припущене арбітром повинно розглядатися навіть тоді, коли рішення було виправлено після консультації з асистентом арбітра або додатковим асистентом арбітра. Такі ж принципи повинні бути застосовані коли асистент арбітра або додатковий асистент арбітра припускає таку помилку.

Приклади:

– арбітром призначено 11-метровий і виноситься жовта карточка, але після втручання додаткового асистента арбітра рішення правильно змінюється, а гра поновлюється спірним м'ячом.

– арбітр не вилучає гравця, який був попереджений вдруге і гру вже намагався поновити. Дуже добре, що асистент арбітра втручається в цю ситуацію, до поновлення гри і радить арбітру виправити свою помилку.

В той же час, як обидва рішення будуть виправлені, КА ФФУ не може сприймати такі

помилкові дії на національному рівні, тому, оцінка винуватцю повинна бути менше 8,0.

3.Оціночна шкала для додаткових асистентів арбітра.

Нормальна оцінка діям додаткових асистентів арбітра повинна бути відзначена як 8,3/8,4. Якщо вони позитивно діють в особливих моментах, оцінка повинна бути більше 8.3/8,4. Максимальна оцінка 7,9 або 7,8 буде застосована, якщо вони винні в явній помилці, що стосується важливого рішення (наприклад, червоні картки, пенальті і т.д.). У випадках з оцінкою більше або менше 8.3/8.4, необхідне чітке пояснення причин, виділених у звіті.

9,0 - 10 Відмінні дії. Допомога арбітру в прийнятті важливих рішень протягом матчу, все включається до звіту

8,6 - 8,9 Дуже добрі дії. Допоміг арбітру в прийнятті більше одного важливого рішення, яке включено до звіту

8,5 Добре. Допоміг арбітру в прийнятті принаймні одного важливого рішення, яке включено до звіту

8,3 - 8,4 Нормально. Виконував свої обов'язки в ефективний спосіб

8,0 – 8,2 Забезпечення задовільного рівня, але не допомагав арбітру, принаймні в одному не дуже важливому випадку, що стався під його контролем та зазначеному у звіті (вільний удар, кутовий удар, удар від воріт і т.д.).

7,9 ## Одна явна помилка, в іншому випадку 8.3 або вище

7,8 ## Одна явна помилка, в іншому випадку 8,0 - 8,2

7,5 - 7,7 Нижче рівня очікувань. /слабкий контроль/значні моменти для поліпшення

7,0 - 7,4 Нижче очікувань з загальною втратою контролю, включаючи одну явну помилку або виконання з двома та більше явними помилками

6,0 - 6,9 Неприпустимо

 # # виставити в другому полі оцінку, що була би виставлена без явної помилки арбітражу

4. Оціночна шкала для четвертого арбітра

Система оцінок четвертого арбітра тепер схожа на систему інших арбітрів та повинна приймати до уваги "систему явних помилок арбітра".

Ефективне виконання обов'язків повинно бути оцінено як 8,3/8.4. Якщо 4-й арбітр діяв позитивно при прийнятті важливого рішення, оцінка повинна бути більше 8,3/8.4. У випадках з оцінкою більше або менше 8.3/8.4, необхідне чітке пояснення причин, виділених у звіті.

9,0 - 10 Відмінне виконання обов'язків

8,5 - 8,9 Дуже добре. Добре контрольовані деякі дуже складні ситуації

8,3 - 8,4 Добре. Виконував свої обов'язки в ефективний спосіб

8,0 – 8,2 Розчарування. Не вдалося виконати свої обов'язки у відповідності з керівними вимогами ФФУ

7,9 ## Одна явна помилка, в іншому випадку 8.3 або вище

7,8 ## Одна явна помилка, в іншому випадку 8,0 - 8,2

7,4 - 7,7 Низька якість виконання обов'язків. Не вдалося контролювати учасників в технічних площах та виконати свої обов'язки у відповідності з керівними вимогами ФФУ

 # # виставити в другому полі оцінку, що була би виставлена без явної помилки арбітражу

5. Ступень складності матчу (оцінюється окремо для кожного члена бригади арбітрів)

Ступень складності матчу включає оцінку для кожного члена бригади арбітрів окремо. Спостерігач повинен визначати рівень складності матчу і здатність кожного члена бригади арбітрів матчу впоратися з критичними ситуаціями.

Базуючись на отриману інформацію, спостерігач вказує рівень складності матчу в відповідній графі звіту .

Він повинен відмітити важливі елементи дій кожного члена бригади арбітрів матчу в своєму звіті з вказаними хвилинами, коли відбувалися критичні ситуації для того, щоб обґрунтувати підсумкові оцінки.

Рівень складності матчу включає в себе декілька рішень, коли арбітр показав надійне застосування Правил гри, а також, якщо арбітр мав справу з критичними/складними ситуаціями: частота і інтенсивність.

Нормальний: нормальний матч з декількома складними ситуаціями для арбітрів

Важкий: складний матч з деякими складними рішеннями для арбітрів

Дуже важкий: дуже складний матч з багатьма складними рішеннями для арбітрів

Особливу увагу повинно бути приділено ВАЖЛИВИМ рішенням, таким як:

1. Порушення/симуляції в і поблизу штрафної площі
2. Позбавлення суперника можливості забити м'яч/ позбавлення суперника очевидної голювальної можливості
3. Акти насилля
4. Масові конфронтації між гравцями і рішення при протестах проти арбітрів матчу
5. Другі жовті карточки
6. Важливі рішення при "поза грою" (в основному для асистентів)
7. Точність по відношенню до критичних ситуацій в межах штрафної площі

Явні помилки арбітражу включають наступне:

1. Нездатність покарати очевидною другою жовтою карточкою
2. Нездатність застосувати червону карточку та вилучити гравця з поля для гри після очевидного порушення
3. Чітке неправильне призначення/не призначення 11-метрового удару
4. Основні неправильні тлумачення Правил гри

6. Дії асистентів арбітра/додаткових асистентів арбітра

Важливо звернути особливу увагу на асистентів арбітра і додаткових асистентів арбітра.

Рішення щодо «поза грою» часто бувають вирішальними при голевих ситуаціях. Крім того, введення додаткових асистентів арбітра передбачено для того, щоб вони допомагали арбітру в ситуаціях в середині і поблизу штрафної площі. Тому важливо оцінити їх участь, здібності, рухи і переконатися, що вони використовують свої повноваження не перевищуючи їх.

Виправдані дії асистента арбітра також є важливим елементом хорошої командної роботи.

Звіт про діяльність асистентів арбітра і додаткових асистентів арбітра повинен бути оформлено з повним урахуванням подій/рішень.

7. Коментарі щодо четвертого арбітра

Обов'язки четвертого арбітра пов'язані з наданням допомоги арбітру в будь-який час і в будь-якій ситуації, яка сталася непоміченою для арбітра або інших членів бригади. Спостерігач оцінює будь-яку допомогу, надану арбітру під час матчу.

Четвертий арбітр також повинен бути активним під час процедур заміни (наприклад, перевірка екіпіровки гравців, ювелірних виробів і т.п.).

Спостерігач також повинен оцінити, якщо четвертий арбітр добре керує особами, які знаходяться в технічній площі, будучи за необхідності рішучим, але не провокуючим по відношенню до тренерів, якщо вони просто виконують свою роботу належним чином.

8. Після матчеве обговорення

Запис матчу, якщо такий є, повинен використовуватися для уточнення будь-яких серйозних інцидентів, які відбулися під час матчу, включаючи будь-які моменти для навчання, із яких члени бригади арбітрів матчу можуть отримати вигоду.

Загальні зауваження і рекомендації щодо діяльності (приклад), і моменти, які обговорювалися з арбітром.

Спостерігач також є тренером для бригади арбітрів матчу і його аналіз та рекомендації повинні бути узагальнені таким чином, щоб сприяти загальному поліпшенню якості арбітражу бригади арбітрів.

Спостерігач повинен:

- надавати арбітрам можливість виразити себе і підтримувати самоаналіз
- встановити пріоритети (відзначити тільки два або три ключові моменти)
- вказати позитивні моменти, а потім аспекти для удосконалення
- надати конкретні рекомендації (на основі реальних випадків із матчу), що є зрозумілими і точними
- пропонувати рішення і альтернативи для поліпшення – у співпраці з командою арбітрів

Арбітри доволі часто інформують КА ФФУ про те, що звіт і коментарі післяматчевих обговорень не послідовні. Для заохочення діалогу і переконання, що обговорені дії співпадають зі звітом, спостерігачі повинні відмічати два або три позитивних моменти і моменти, що потребують удосконалення, які він повинен потім донести до арбітрів під час післяматчевого обговорення. **Ніколи у ході обговорення не повинні повідомлятися оцінки, пов'язані з виконанням обов'язків арбітрами матчу.**

9. Додаткові інструкції

- при обчисленні підсумкової оцінки всіх офіційних осіб (арбітрів) в нормальному матчі спостерігачі повинні орієнтуватися - / + на базову оцінку 8,4
- при обчисленні підсумкової оцінки всіх офіційних осіб (арбітрів) в важкому / дуже важкому матчі спостерігачі повинні орієнтуватися - / + на базову оцінку 8,5
- якщо матч "нормальний" внаслідок чітких, маючих вирішальне значення, дій або вірно прийнятих арбітром важливих рішень, то вони повинні бути відзначені як позитивні моменти для арбітра. В таких обставинах може бути визнано доцільною оцінка 8.5.
- у матчі з великою кількістю правильно винесених жовтих та / або червоних карток та / або правильно призначених 11-метрових ударів спостерігач може розглянути питання про перехід на рівень складності "важкий".
- 8.5 - 8.9: дуже гарні дії в важкому / дуже важкому матчі з декількома правильно прийнятими важливими рішеннями.
- важливі рішення або внесок арбітра повинні бути чітко виділені в розділі 7 (Загальні коментарі, поради щодо арбітражу та особистостях якостей) рапорту спостерігача.

- арбітр негайно змінює своє рішення з призначення 11-метрового на штрафний удар за межами штрафного майданчика після правильного втручання АА або ДАА. В таких обставинах, не повинно бути ніякого впливу на підсумкову оцінку арбітра.

- арбітр негайно змінює своє рішення з призначення 11-метрового на вільний удар за симуляцію після правильного втручання АА або ДАА. В таких обставинах, не повинно бути ніякого впливу на підсумкову оцінку арбітра.

- арбітр негайно змінює своє рішення з призначення вільного удару за симуляцію на 11-метровий після правильного втручання АА або ДАА. В таких обставинах, не повинно бути ніякого впливу на підсумкову оцінку арбітра.

- арбітр виносить другу жовту картку, але відразу розуміє що гравець раніше не був попереджений; якщо він негайно (самостійно) змінює своє рішення, то ніякого відрахування з підсумкової оцінки арбітра не потрібно; якщо помилка негайно виправилася одним з інших офіційних осіб (арбітрів), тоді як мінімум 0.1 повинна відніматися з підсумкової оцінки арбітра; якщо помилка не була виправлена, то це повинно бути розцінено як явна помилка арбітра.

- якщо гравець неправильно попереджений через помилкову ідентифікацію, то 0,1 повинні бути віднята з підсумкової оцінки арбітра. Якщо протягом того самого інциденту гравця, якого слід було попередити, не було попереджено, то від підсумкової оцінки слід відняти 0,2.

- 0,2 повинно бути віднято з підсумкової оцінки офіційної особи матчу, якщо неправильне рішення побічно призводить до таких випадків:

1. помилково призначено штрафний удар з якого було забито гол
2. не зафіксовано очевидне порушення, що призводить до забитого голу
3. очевидно помилково призначено кутовий удар з якого було забито гол
4. помилкове рішення поза грою, яке побічно призводить до забитого голу або відміни голу

негайно - означає одномоментне рішення без помітної реакції чи втручання/протесту гравця